

NOORDZEEOVERLEG

Noordzeeoverleg

www.noordzeeoverleg.nl

Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL)

Rijnstraat 8
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
www.overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl

Contactpersoon

E: eef.silver@overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl

Datum

16 november 2022

verslag

Betreft	Samenvattend verslag NZO
Vergaderdatum en -tijd	9 november 2022
Vergaderplaats	Ministerie van IenW, Den Haag

1. Opening en verslag

De voorzitter opent de vergadering. Er zijn opmerkingen binnen gekomen op het verslag van 5 oktober 2022. Het verslag wordt vastgesteld.

2. Mededelingen / actualiteit

● De NZO voortgangsrapportage 4 is gestuurd aan de minister van IenW

De voorzitter dankt de NZO leden voor alle inbreng op de voortgangsrapportage. De rapportage gaat mee met de stukken voor het Wetgevingsoverleg Water van de Kamer. De natuurorganisaties wijzen op de opmerkingen die zij hadden gestuurd t.a.v. de voortgang zoals beschreven in de rapportage.

● Uitspraak RvS over Porthos-project

EZK licht toe dat de uitspraak van de Raad van State helder is, de bouwvrijstelling stikstof kan niet ingezet worden. Dat betekent dat het Porthos-project niet meer kan leunen op de wettelijke bouwvrijstelling, maar dat in de procedure gekeken moet worden of de ecologische beoordeling om de effecten van de stikstofdepositie vast te stellen, benut kan worden. Dat levert vertraging op, hoeveel is nog onduidelijk. De voorzitter vraagt EZK om het NZO op de hoogte te houden, aangezien het impact heeft op de transities waar het NZO aan werkt.

● Evaluatie KRM

De rijkscoördinator informeert het NZO over de evaluatie en mogelijke herziening van de Kaderrichtlijn Mariene Strategie. In juli '23 moet de evaluatie gereed zijn. De

Europese Commissie organiseert op 15 november een stakeholderworkshop over de evaluatie.

- **North Sea Energy programma**

Element NL meldt dat het North Sea Energy programma afgelopen week resultaten heeft gepubliceerd, waaronder een Actieagenda voor het optimaal vormgeven van de internationale offshore systeemintegratie. Onderdeel is een interactieve Atlas met alle gebruiksvormen op de Noordzee.

- **Offshore Expertise Centrum**

De voorzitter heeft een bezoek gebracht aan het RWS Offshore Expertise Centrum in Stellendam. Deze werkt op het terrein van dataverzameling op de Noordzee. De programmaleider zal uitgenodigd worden een presentatie te geven aan het NZO.

3. Staat van de Noordzee

De opdrachtschrijving voor het opstellen van de Staat van de Noordzee wordt vastgesteld. WNF en EBN geven nog enkele opmerkingen mee. Het NZO secretariaat zal de brief met de opdrachtschrijving aan het Uitvoeringsbureau MONS sturen.

4. NZO werkgroepen

1. NZO werkgroep Beschermde gebieden

Er vinden goede discussies plaats in de werkgroep over de aanwijzing van 1,3% van de Noordzee dat gevrijwaard wordt van bodemberoering. Het doel is conceptconclusies voor te bereiden voor het NZO van 14 december. De natuurorganisaties wijzen erop dat het hier gaat om gebieden binnen N2000- en KRM-gebieden. Het gesprek over eventuele natuurversterkende maatregelen binnen windparken als gevolg van medegebruik zou hier niet mee vermengd moeten worden. De visserijvertegenwoordigers zien in het NZA echter wel ruimte om daarnaar te kijken. De voorzitter stelt vast dat eerst gekeken moet worden wat er in het NZA staat, en vervolgens wat er nog meer zou kunnen.

2. NZO werkgroep Energie en Infrastructuur

De studie naar gaswinning op de Noordzee vordert, de begeleidingscommissie is bijeen geweest om over de tussenresultaten te spreken. Eind november wordt het rapport opgeleverd. Element NL voegt toe dat de begeleidingscommissie heeft gesproken over het splitsen van feiten en (politieke) meningen bij het bepalen van de benaderingswijze voor het toedelen van een klimaatbudget aan Nederland.

Verder is nog geen voortgang op het uitzetten van de opdracht voor het beschrijven van de bovenwettelijke BBT. Wel is tussen EZK, de natuurorganisaties, de mijnbouw- en de windsector gesproken over tussentijdse afspraken om toch invulling te geven aan de afspraken in het NZA hierover.

De volgende keer komt een update over de resultaten van het onderzoek naar onderwatergeluid bij seismisch onderzoek.

3. NZO werkgroep gebiedspaspoorten en medegebruik

IenW heeft twee stakeholderbijeenkomsten aangekondigd; voor windpark Hollandse Kust zuid en een brede bijeenkomst. In de volgende bijeenkomst zal de werkgroep conceptconclusies voorbereiden voor 14 december. HbR/BOZ stelt voor dan een vertegenwoordiger uit de recreatieve zeevaart te laten aanschuiven.

4. NZO werkgroep Voedseltransitie

De voorzitter meldt dat de werkgroep bij elkaar is geweest en een volgende bijeenkomst gepland staat voor 10 november. De werkgroep krijgt begeleiding vanuit de Transitiecoalitie Voedsel.

De visserijvertegenwoordigers geven een update over de situatie waar de sector zich in bevindt. De consequenties van de saneringsregeling zijn in potentie enorm, mede door het uitblijven van een brandstofkostoetoeslag. De sector heeft nog geen gesprek gehad met de nieuwe minister van LNV. Gesproken wordt hoe de sector erkenning kan krijgen van de nijpende situatie waar ze zich in bevindt en hoe het NZO (collectief) zou kunnen helpen. De voorzitter zal zowel naar LNV als naar EZK een signaal afgeven. De rijksvertegenwoordigers nemen het signaal ook intern mee.

5. Eindrapport Vogelrichtlijn onderzoek op zee

Het rapport wordt ter informatie aangeboden. De voorzitter stelt voor dat LNV de volgende keer toelicht wat zij met de uitkomsten van het onderzoek gaat doen.

6. NZO-WKC

De WKC adviseert het NZO om onderzoek te laten uitvoeren naar juridische vragen omtrent ontwikkelingen op de Noordzee. Het rijk vindt dit een goed advies en stelt voor dit op te pakken. Over de manier waarop en de financiering zal het rijk nadenken. Zij stemt hierover af met de WKC en NWEA.

7. MONS

De Programmacommissie MONS is bijeen geweest. Het belangrijkste onderwerp was de planning voor 2023 en de prioritering van de onderzoeken. Het secretariaat kondigt aan dat de NZO-werkgroepen zullen worden gevraagd mee te denken over de prioritering van onderzoeken.

8. Presentatie toelichting van PVAWOZ 2031-2040

EZK geeft een presentatie over het Programma Verbindingen Aanlanding Wind op Zee. Geconstateerd wordt dat er veel dynamiek is rondom de vraag hoe het energiesysteem er uit komt te zien. EZK werkt met aannames op basis van de huidige kennis om het onderzoek te starten. NWEA merkt op dat zij graag het gesprek over die aannames verder aangaat om tot een gedeelde werkelijkheid te komen. HbR/BOZ wijst op de verantwoordelijkheid van Nederland binnen noordwest Europa. Het grote plaatje is nog ingewikkelder dan de aanlanding alleen. De voorzitter wil bespreken hoe het NZO een structurele plaats krijgt in de wisselwerking met het PVAWOZ. IenW en EZK zullen daarop terugkomen. Ook vraagt de voorzitter of het NZO het concept participatieplan aan de voorkant kan inzien.

9. Presentatie actualisatie KRM Mariene strategie 1

IenW presenteert het proces voor de actualisatie van de Mariene strategie deel 1. EBN wijst op de raakvlakken tussen de kennisagenda en MONS en de studie naar bovenwettelijke BBT. NetVISwerk vraagt naar de afstemming met andere Noordzeelanden om tot één normering te komen voor de descriptoren van de Goede Milieu Toestand. IenW antwoordt dat samenwerking met andere landen voor Nederland heel belangrijk is. De KVNR vraagt of voor onderwatergeluid ook gekeken wordt naar de internationale regelgeving die eraan komt, zoals vanuit het IMO. Nederland is bij het IMO heel actief.

10. BNC fiche Europese Natuurherstelwet

De rijkscoördinator licht het proces rondom het kabinetsstandpunt bij het nieuwe wetsvoorstel toe. Eind 2022 wordt een quickscan opgeleverd van de gevolgen van het

voorstel voor Nederland. Nederland zal 20 december bij de Milieuraad haar standpunt aangeven. Vanuit het NZO worden aandachtspunten meegegeven t.a.v. de tegenstrijdigheden met het REPowerEU plan, de normen en juridificatie van het conflict tussen klimaat en biodiversiteit en het voorstel voor het verslechteringsverbod.

11. Haaien-en roggenactieplan 2022-2027

De rijkscoördinator meldt dat met de actualisatie invulling wordt gegeven aan de NZA afspraken over soortenbeschermingsplannen. Er staan 16 acties in het plan. Voor het kerstreces wordt het actieplan gedeeld met de Kamer. In Q1 2023 kan de werkgroep met de uitvoering beginnen. Stichting de Noordzee ziet graag de evaluatie over twee jaar terug in het NZO. PO DZ/NVB vraagt waarom er in de actualisatie niks over effecten van windmolenparken staat. Er zijn hier kennishiaten die voor een deel in MONS opgepakt worden. NWEA meldt dat monitoren van haaien en roggen ook vanuit windparken zou kunnen met sensoren.

12. NZO strategische sessie van 31 augustus en follow up

De NZO stakeholders vinden het voorstel voor het vervolg van de strategische sessie een goed voorstel. Het rijk vindt het belangrijk dat er vooruit gekeken wordt en dat het NZO zich houdt aan zijn scope en opdracht. Het rijk en het NZO secretariaat zullen afstemmen over de organisatie van het vervolg. In januari zal een nieuwjaarsbijeenkomst georganiseerd worden.

13. Communicatie

Het NZO secretariaat nodigt de NZO leden nogmaals uit voor de OFL conferentie op 24 november. Er zal een sessie over het NZO plaatsvinden.

14. Rondvraag en sluiting

N&M vraagt naar de update van de mijlpalennotitie. Het secretariaat meldt dat er eerst een gesprek gepland staat tussen Stichting de Noordzee en het rijk over de voortgang van de afspraken over natuurtransitie.

Element NL brengt nogmaals de zorgen over helikoptervliegveiligheid onder de aandacht, zoals in de vorige vergadering aan de orde gebracht.